

– FORSLAG TIL OPKVALIFICERINGSREFORM –

FLERE FAGLÆRTE NYE ARBEJDS- PLADSER

A

SOCIALDEMOKRATERNE

FORSLAG TIL OPKVALIFICERINGSREFORM

FLERE FAGLÆRTE – NYE ARBEJDSPLADSER

Det er Socialdemokratiets vision, at alle skal kunne klare sig selv og være en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet. Den globaliserede verden stiller nye krav til personer uden uddannelse, der i langt højere grad skal efteruddannes og opkvalificeres for at få de bedste muligheder for en varig tilknytning til arbejdsmarkedet i fremtiden. Man skal ikke lades i stikken på kanten af arbejdsmarkedet, men have adgang til opkvalificering, uanset hvor i landet man er bosat.

Hvis vi skal øge produktiviteten og skabe danske arbejdspladser i fremtiden, skal vi sikre, at vi har den rette arbejdsstyrke. Derfor skal vi frem mod 2025 satse på efteruddannelse og opkvalificering. Kortsigtede skattelettelser vil ikke løse de langsigtede vækstudfordringer, vi står overfor.

Det er vores fælles ansvar, at vi sørger for, at flest muligt kan opkvalificere og efteruddanne sig, hvis de ønsker det. Sådan sikrer vi, at vores arbejdsstyrke også i fremtiden er i verdensklasse, og at så mange danskere som muligt forbliver en del af arbejdsmarkedet. Vi vil et sammenhængende Danmark, og derfor skal der være bedre og mere lige adgang til videre- og efteruddannelse for de, der ikke har taget en uddannelse, uanset om de er bosat i byerne eller i landdistrikterne.

Vi skal samtidig sørge for, at vores dygtige virksomheder også i fremtiden har den arbejdskraft til rådighed, de har brug for. Det er afgørende for erhvervslivets konkurrenceevne og vækstmuligheder, at der fortsat er adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Vi vil sætte ind der, hvor vi allerede inden for den nærmeste fremtid ved, at vi vil blive udfordret med mangel på kvalificeret arbejdskraft. Gennem øget opkvalificering og uddannelse sikrer vi, at flest mulige danskere er en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet, og at virksomheder i fremtiden har adgang til den rette arbejdskraft. Det, vi kan i dag, er ikke nok om 10 år. Derfor skal vi have et vedvarende fokus på opkvalificering og efteruddannelse, og vi skal blive langt bedre til det.

Vi står over for en massiv udfordring i den nærmeste fremtid med mangel på faglært arbejdskraft. Allerede nu kan vi se, at ufaglærte har haft mindst glæde af den generelle fremgang, vi har oplevet på arbejdsmarkedet siden 2013. I 2025 vil vi mangle op mod 70.000 personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Det drejer sig blandt andet om mekanikere, industriteknikere og elektrikere. Det er kvalificeret arbejdskraft, der er afgørende for vores virksomheders vækst og konkurrenceevne. På den anden side vil antallet af arbejdspladser til den ufaglærte del af arbejdsstyrken mindskes. Det betyder, at en stor andel af ufaglærte vil have svært ved at finde job. Den ubalance på arbejdsmarkedet kan få stor betydning for samfundsøkonomien, og opkvalificering spiller en helt central rolle, hvis vi skal sikre økonomisk vækst og konkurrenceevne.

På den baggrund foreslår Socialdemokratiet en reform af opkvalificeringsindsatsen, der skal øge efteruddannelse og sikre danske arbejdspladser. Følgende fem tiltag skal indgå som første del af en opkvalificeringsreform, der skal sikre den rette arbejdskraft i fremtidens Danmark:

1. Øget kompensation til ledige ufaglærte i uddannelse: 110 pct. af dagpengesatsen
2. Omlægning af voksen- og efteruddannelsesindsatsen efter virksomhedernes efterspørgsel
3. Ordblindscreening og afdækning af manglende basale almene færdigheder
4. Praktikpladser til alle
5. Styrkede erhvervsuddannelser.

1. Øget kompensation til ledige ufaglærte i uddannelse: 110 pct. af dagpengesatsen

Det er nødvendigt at gøre det økonomisk attraktivt for ledige at opkvalificere sig. Kun sådan kan vi få løftet den akutte udfordring med at få opkvalificeret de ufaglærte arbejdsløse, der i dag står på kanten af arbejdsmarkedet. Det har længe været Socialdemokratiets fokus at få løftet flere fra ufaglært til faglært. Desværre har erfaringerne indtil nu vist, at ufaglærte ledige ikke benytter sig af deres ret til et uddannelsesløft.

Det er ikke godt nok, og det er vigtigt, at vi prioriterer at få løftet opgaven med opkvalificering. Med de midler der allerede er afsat, vil vi have mulighed for at efteruddanne mange ledige ufaglærte. Derfor skal vi sikre, at de eksisterende midler rent faktisk bliver brugt.

Det er helt afgørende, at vi tager ansvar for det uddannelsesløft, der kan afhjælpe potentielle flaskehalse på det danske arbejdsmarked. Det er et stigende problem, at flere ikke ønsker at opkvalificere og videreuddanne sig. Barrieren for at få ledige ufaglærte og faglærte med forældet uddannelse over uddannelsesdørtrinet og opkvalificere sig skal ikke være af økonomisk karakter. Derfor vil Socialdemokratiet i en periode gøre det let og attraktivt for de ledige, der ønsker at opkvalificere sig, ved at øge den økonomiske kompensation.

- Socialdemokratiet foreslår, at kompensationen til ledige ufaglærte og faglærte over 30 år med forældet uddannelse i en tidsbegrænset periode øges til maksimalt 110 pct. af dagpengeniveauet, indtil puljen er brugt op. Dermed bliver det økonomisk attraktivt at opkvalificere sig.

2. Omlægning af voksen- og efteruddannelsesindsatsen efter virksomhedernes efterspørgsel

Vi har et fleksibelt arbejdsmarked i Danmark. Det skal vi bygge videre på, så vi i højere grad sørger for, at de mange ufaglærte, der er i arbejde, men som ikke fik taget en uddannelse som unge, får mulighed for at videreuddanne sig senere i livet. Det vil øge den enkeltes varige tilknytning til arbejdsmarkedet og samtidig øge mængden af faglært dansk arbejdskraft til rådighed for vores virksomheder.

Vi skal i langt højere grad end i dag motivere ufaglærte i arbejde til at uddanne sig, hvis vi skal have den rette arbejdskraft i fremtiden og sikre, at flest mulige danskere har fast arbejde. Derfor vil vi gøre det lettere for den enkelte ufaglærte i arbejde at supplere arbejdslivet med efter- og videreuddannelse på en arbejdsmarkedsuddannelse eller lignende.

Som ufaglært står den enkelte ofte i en mere usikker jobsituation end deres faglærte kollegaer. Det er ofte disse jobs, der bliver sendt til udlandet med ringere løn og arbejdsvilkår. Samtidig kan lønniveauet være markant lavere. Der kan derfor være mange grunde til, at den enkelte vil have gavn af at få hævet sit kompetenceniveau. Voksenlærlingeordningen er eksempelvis en god måde at få gjort det på. Tidligere evalueringer af ordningen har vist gode effekter, og særligt beskæftigede ufaglærte oplever positive løneffekter af ordningen.

Men voksen- og efteruddannelsessystemet fungerer i dag slet ikke, som det skal. De tilbud, der stilles til rådighed for voksen- og efteruddannelse af ufaglærte og faglærte, benyttes ganske enkelt ikke i det ønskede omfang. Det er utilfredsstillende, og der er behov for en målrettet omlægning af indsatsen, hvis vi skal møde virksomhedernes fremtidige efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft.

Det er vigtigt, at vi får opkvalificeret flere faglærte til de områder, hvor erhvervslivet allerede nu oplever mangel på arbejdskraft, og hvor vi kan forebygge flaskehalse i fremtiden. Derfor skal det nye voksen- og efteruddannelsessystem i højere grad indrettes, så det afspejler virksomhedernes behov. Omlægningen skal udformes i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Socialdemokratiet vil i samarbejde med arbejdsmarkedets parter desuden afsøge, om en model tilsvarende den foreslåede kompensation af ufaglærte ledige kan udarbejdes for ufaglærte i beskæftigelse, der ønsker at videre- og efteruddanne sig inden for de områder, hvor vi ved, at virksomhederne kommer til at mangle faglært arbejdskraft.

3. Ordblindscreening og afdækning af manglende basale almene færdigheder

Alt for mange danskere i den arbejdsdygtige alder mangler basale læse-, skrive- og regnefærdigheder. Ud af dem er en mindre andel ordblinde.

Med beskæftigelsesreformen fra 2014 sikrede SR-regeringen læse-, skrive- og regneundervisning for arbejdsløse med færrest kompetencer. Vi skal fortsætte arbejdet med at opkvalificere de, der mangler de mest basale almene færdigheder både på de danske arbejdspladser og for de, der ikke er i job.

Der er et stort potentiale i at øge læse- og skrivefærdighederne for ansatte i vores virksomheder og for de ufaglærte ledige, der er jobsøgende. Det vil både medføre øget produktivitet hos virksomhederne og åbne nye muligheder for yderligere efteruddannelse af relevante medarbejdere. Derudover vil et løft af de basale læse-, skrive- og regnefærdigheder øge den lediges mulighed for at blive en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet.

Socialdemokratiet vil for det første styrke muligheden for, at ansatte på danske virksomheder screenes for basale almene færdigheder (læsning, stavning, regning og IT) herunder ordblindscreening. Et løft af de basale færdigheder for ansatte i virksomheder, der har behov for det, vil øge produktiviteten for den enkelte medarbejder, og det er første skridt mod yderligere opkvalificering og efteruddannelse.

For det andet vil Socialdemokratiet sikre, at vi fortsat tager ansvar for at opkvalificere de ledige med færrest ressourcer. Derfor foreslår vi, at det nuværende tilbud om læse-, skrive- og regnetest udbygges med en obligatorisk screening af basale almene færdigheder (læsning, stavning, regning og IT) for alle relevante ledige, så et uddannelsesforløb kan sammensættes, når der er behov for det.

- Socialdemokratiet foreslår, at der afsættes 50 mio. kr. over en fireårig periode til fortsættelse og udvidelse af screening og uddannelse af ansatte, der er ordblinde eller med manglende basale almene færdigheder i virksomhederne.
- Socialdemokratiet foreslår at styrke den nuværende indsats med en obligatorisk screening af de basale almene færdigheder af ledige med færrest kompetencer i forbindelse med første ledighedssamtale hos a-kasse eller på jobcenter.

4. Praktikpladser til alle

Med "Aftale om mere attraktive erhvervsuddannelser" blev et bredt udsnit af Folketinget enige om, at det er afgørende for det danske samfund, at mindst 30 pct. af de unge starter på en erhvervsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Skal målet nås, er det afgørende at skabe flere praktikpladser til de unge i virksomhederne. En af udfordringerne er, at mange unge tøver, fordi de frygter ikke at kunne få en praktikplads. Det er Socialdemokratiets ambition, at alle faglærte skal have sikkerhed for praktikplads i forbindelse med deres uddannelsesforløb.

Derfor er det afgørende for Danmarks fremtidige vækst og de unges fremtidsmuligheder, at vi forkorter vejen ud til en ordinær praktikplads i virksomhederne og gør det mere attraktivt at vælge en erhvervsuddannelse.

I slutningen af 2015 var omkring 10.000 unge i enten skolepraktik eller stod med et afsluttet grundforløb uden hverken skolepraktikplads eller praktikplads i en virksomhed. Stadig flere elever på erhvervsuddannelserne kommer i praktik i et praktikcenter frem for at få en praktikplads hos en arbejdsgiver. Det skyldes i høj grad, at der ikke er sammenhæng mellem, hvor mange faglærte en virksomhed benytter sig af, og hvor mange elevpladser den pågældende virksomhed tilbyder. Det betyder, at virksomheder, der benytter sig af faglærte, ikke tilskyndes nok til at tilbyde elevpladser.

Når virksomhederne ikke løfter deres ansvar og opretter nok praktikpladser, kan skolepraktik være et udemærket alternativ, der fungerer som et sikkerhedsnet, hvis unge ikke får en ordinær praktikplads. Men kvaliteten af skolepraktikken har været svingende, og det er ikke muligt at få skolepraktik på alle uddannelser. Samtidig ved vi, at erfaringerne fra en rigtig arbejdsplads er meget gavnlige for unge menneskers faglige udvikling. Derfor vil Socialdemokratiet øge indsatsen for at få virksomhederne til at tilbyde elevpladser.

- Socialdemokratiet foreslår, at arbejdsgivernes bidrag (AUB) justeres, så virksomhedernes tilskyndelse til at underskrive en uddannelsesaftale øges markant, således at de virksomheder,

der i dag ikke opretter praktikpladser, betaler mere. Samtidig skal samtlige udgifter til elever på skoleophold dækkes af den øgede betaling.

5. Styrkede erhvervsuddannelser

Fødekæden til fremtidens faglærte arbejdskraft starter på erhvervsskolerne. Hvis vi skal opnå, at flere unge vælger den faglærte vej, skal vi styrke erhvervsskolerne. Kun sådan kan vi varigt løse behovet for faglært arbejdskraft.

Vi skal sørge for, at det er lige så prestigefyldt for unge, der står over for et uddannelsesvalg, at vælge en erhvervsuddannelse som andre uddannelser. Vi vil gøre op med det uddannelsessnobberi, der har skubbet mange unge i retning af andre studievalg og dermed fravalgt de faglærte uddannelser.

Socialdemokratiet foreslår at styrke erhvervsuddannelserne gennem en række initiativer, der skal gøre det endnu mere attraktivt og fleksibelt at vælge erhvervsuddannelserne. En erhvervsuddannelse skal i lige så høj grad som andre videregående uddannelser anses som et prestigefyldt uddannelsesvalg blandt unge.

For det første mener vi ikke, at vi kan styrke erhvervsskolerne, der skal tiltrække flere elever, med besparelser. Socialdemokratiet er imod regeringens omprioriteringsbidrag, der betyder, at erhvervsuddannelserne fra 2017-2019 skal spare cirka 1 mia. kr. Derfor vil Socialdemokratiet annullere regeringens omprioriteringsbidrag for erhvervsuddannelserne og AMU.

Det sociale miljø er for flere unge afgørende for studievalg. Flere steder i landet har der været gode erfaringer med at oprette fælles campusmiljøer omkring erhvervsuddannelserne og gymnasier. Et fælles ungdomsuddannelsesmiljø med eksempelvis campus og mulighed for studieture øger erhvervsuddannelsernes appel til de unge og kan fungere som et redskab til at tiltrække unge, der ellers vælger en anden uddannelse med bedre sociale netværk. Derfor vil Socialdemokratiet afsætte midler til en årlig pulje til sociale tiltag for erhvervsuddannelserne.

For det tredje ønsker vi at gøre det lettere for de mennesker, der allerede er kommet ud på arbejdsmarkedet, at deltage i uddannelses tilbud på erhvervsskolerne gennem forsøg med fleksible åbningstider. Således bør det i højere grad være muligt at deltage i erhvervsuddannelsesundervisning uden for almindelig arbejdstid, end det er i dag.

På den baggrund foreslår Socialdemokratiet følgende tiltag, der skal styrke erhvervsuddannelserne og gøre det mere fleksibelt og attraktivt at tage en erhvervsuddannelse:

- Socialdemokratiet foreslår at annullere regeringens besparelser af erhvervsuddannelserne på godt 1 mia. kr. fra 2017 – 2019.

- Socialdemokratiet arbejder for, at de 150 mio. kr. til øget kvalitet, der er afsat af partierne bag erhvervsuddannelsesreformen, bruges på at indkøbe nyt udstyr på skolerne og oprette videnscentre for håndværk og teknik, der kan løfte kvaliteten af undervisningen.
- Socialdemokratiet foreslår, at der oprettes en pulje på 150 mio. kr. over en fireårig periode til forsøg med campus og årlige studieture for udvalgte erhvervsuddannelser samt fleksible åbningstider, så det i højere grad bliver muligt at tage kurser ved siden af et evt. arbejde.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased from 10.5 million to 13.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased from 4.5 million to 6.5 million (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the needs of older people, and the need to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.

The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.

The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.

The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.

The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.

The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.

The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system, which includes a commitment to improve the health care system for older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The strategy includes a commitment to improve the health care system for older people, and to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people.